

o Josefu Hlávkově a porodnici „U Apolináře“

Architektem a stavitelem naší porodnice „U Apolináře“ 1. LF UK a VFN v Praze byl Josef Hlávka – největší mecenáš české vědy, kultury a vzdělání.

Studium

- v letech 1851–1854 studoval ve Vídni na Akademii výtvarných umění;
- během studia pomáhal na stavbách jako zednický učeň u českého vídeňského stavitele Františka Šebka
- seznámil se s nejnovějšími proudy v architektuře šířenými většinou z Paříže, a to takovými kapacitami, jako byli August von Siccardsburg, Eduard van der Nüll, Karl Rösner a Friedrich Schmidt;
 - získal státní stipendium na poznávací cestu po Evropě, ale po návratu v neutěšené situaci po prohrané rakousko-pruské válce našel uplatnění jako velmi úspěšný stavitel a architekt.

Podnikání

- začátky podnikání Hlávkově velmi usnadnil stavitel František Šebek; Hlávku si natolik oblíbil, že mu při odchodu do penze odkázal celou svou stavební kancelář; Hlávka si velmi brzy vydobyl pověst solidního stavitele;
- v roce 1860 Josef Hlávka provedl zakázku ministerstva kultury a vyučování na výstavbu rezidence biskupa v Černovcích na Bukovině (dnes Ukrajina);

- v roce 1861 vyhrál soutěž na výstavbu Dvorní opery ve Vídni; vedle velké finanční odměny získal za Dvorní operu osobně od císaře titul stavebního rady a za vlastní architektonický projekt bukovinské biskupské rezidence o velikosti poloviny Versailles obdržel II. cenu na Světové výstavě v Paříži v roce 1867
- v roce 1862 přijal zakázku projektu na novou Zemskou porodnici v Apolinářské ulici v Praze
- v 60. letech koupil pro svoji ovdovělou maminku zámek v Lužanech u Přeštic
- Hlávková stavební kancelář postavila v letech 1860–1869 celkem 142 staveb

Nemoc

- v důsledku pracovního vypětí, kterému byl Hlávka vystaven, a namáhavého cestování mezi Vídní, Prahou a Černovci na podzim roku 1869 zkolaboval a ochrnuly mu obě nohy
- ve věku 38 let se velmi úspěšný muž ocitl na invalidním vozíku, opustil svoji kancelář a odešel do ústraní na zámek Lužany, tři kilometry od rodných Přeštic
- kolem roku 1880 se jeho zdravotní stav natolik zlepšil, že opět začal chodit.

Hlávka mecenáš

- Hlávková druhá žena, Zdeňka Havelková, byla hudebně velmi nadanou přítelkyní rodiny Antoní- na Dvořáka; se Zdeňkou žil v Lužanech, kde přestavěl celý zámek do současné podoby inspirované italskou neorenesancí
- Antonín Dvořák pro novou zámeckou kapli zkomponoval pozoruhodné hudební dílo známé jako Lužanská mše
- mecenášský věhlas získal Hlávka svým dokonale promyšleným programem, zaměřeným především na kulturu a vzdělanost českého národa; v Lužanech vznikly projekty založení České akademie věd a umění, stavby studentských kolejí, stavby nové budovy Akademie výtvarných umění a mnohé další; Hlávka uhradil první kompletní překlad Shakespearova díla, podporoval Julia Zeyera, Oskara Nedbala a jeho proslulé kvarteto a mnoho dalších

Nadace

- čtyři roky před smrtí završil Hlávka mecenášské úsilí tím, že ve své poslední vůli 25. ledna 1904 ustanovil svým univerzálním dědicem (děti neměl) nově založené Nadání Josefa, Marie a Zdeňky Hlávkových, které podle statutu přiloženého k závěti mělo být ustanoveno ihned, nejdéle však do dvou roků po jeho smrti
- právnicky bylo Nadání vytvořeno tak dokonale, že přežilo jak totalitu nacismu, tak komunismu; do dnešních dnů plní Nadace velkou část Hlávkovy odkazu; je to nejstarší nadace s nepřerušenou kontinuitou u nás.

Hlavní díla Josefa Hlávky:

- realizace Státní opery ve Vídni (1869)
- architekt a stavitel Zemské porodnice v Praze (1875), dnes Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF a VFN
- založení České akademie věd a umění (1891)
- Hlávkův biskupský rezidenční areál v Černovicích (1882)(*dnes na Ukrajině*) byl zapsán do seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO (2011)
- úhrada prvního kompletního překladu díla W. Shakespeara do českého jazyka

- osobní podpora Antonína Dvořáka, Oskara Nedbala a Julia Zeyera
- zakladatel Nadání Josefa, Marie a Zdenky Hlávkových, které je nejstarší nadací s nepřerušenou kontinuitou v České republice (1904)

